



Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 191/18
Люксембург, 10 декември 2018 г.

Решение по дело C-621/18
Wightman и др./Secretary of State for Exiting the European Union

Обединеното кралство може едностранно да оттегли нотификацията за намерението си да напусне Европейския съюз

Вследствие при евентуално решение за оттегляне на нотификацията, взето съгласно националните конституционни правила, Обединеното кралство би останало в Европейския съюз при непроменени условия по отношение на статута му на държава членка

На референдум, проведен в Обединеното кралство на 23 юни 2016 г., мнозинството гласува за излизане на тази държава членка от Европейския съюз. На 29 март 2017 г. британският премиер изпраща до Европейския съвет нотификация за намерението на Обединеното кралство да се оттегли от Съюза на основание член 50 ДЕС. Този член предвижда, че след изпращането на такава нотификация съответната държава членка договаря и сключва със Съюза споразумение за оттегляне. В такъв случай Договорите престават да се прилагат спрямо тази държава от датата на влизане в сила на споразумението за оттегляне, а при липса на споразумение — с изтичането на двугодишен срок от нотификацията за намерението за оттегляне и на всяко евентуално продължение на този срок.

На 19 декември 2017 г. няколко членове на парламента на Обединеното кралство, на шотландския парламент и на Европейския парламент сезират Court of Session (Висш граждански съд, Шотландия, Обединеното кралство) с искане да се установи дали нотификацията по член 50 ДЕС може да бъде едностранно оттеглена преди изтичането на двугодишния срок и дали в случай на оттеглянето ѝ Обединеното кралство би останало в Съюза. На 3 октомври 2018 г. Court of Session отправя до Съда преюдициален въпрос в този смисъл, като пояснява, че отговорът ще позволи на членовете на Камарата на общините да са наясно, когато гласуват по споразумение за оттегляне от Съюза, дали не са налице не два, а три възможни варианта: излизане от Съюза без споразумение, излизане от Съюза със споразумение или оттегляне на нотификацията и оставане на Обединеното кралство в Съюза.

Поради неотложността на запитването с оглед в частност на факта, че споразумението за оттегляне от Съюза може да бъде ратифицирано само ако то и приложимите правила за бъдещите отношения на Обединеното кралство със Съюза получат одобрението на парламента на Обединеното кралство, Court of Session моли запитването да бъде разгледано по реда на бързото производство, а председателят на Съда уважава това искане¹. Бързото производство дава възможност на Съда да се произнася в кратки срокове по особено неотложни дела чрез максимално скъсяване на сроковете и даване на абсолютен приоритет на тези дела.

С днешното си решение пленумът на Съда постанови, че държава членка, която, както Обединеното кралство, е нотифицирала Европейския съвет за намерението си да се оттегли от Европейския съюз, е свободна да оттегли едностранно тази нотификация.

Тази възможност съществува, докато не влезе в сила споразумение за оттегляне между Съюза и съответната държава членка, а ако няма такова споразумение —

¹ Определение на председателя на Съда от 19 октомври 2018 г., Wightman и др. ([C-621/18](#)).

докато не изтече двугодишният срок от нотификацията за намерението за оттегляне от Европейския съюз с всяко евентуално негово продължение.

Решението за оттегляне на нотификацията трябва да се вземе чрез демократичен процес при спазване на националните конституционни правила. Това решение, еднозначно и безусловно, трябва да бъде съобщено писмено на Европейския съвет.

При такова оттегляне на нотификацията принадлежността на съответната държава членка към Европейския съюз се потвърждава при непроменени условия по отношение на статута ѝ на държава членка и се слага край на процедурата по оттегляне от Съюза.

В мотивите на решението си Съдът най-напред констатира, че според Court of Session предявеното в главното производство искане повдига противоречив въпрос, по който е налице правен спор, който той трябва да реши, и че решението на Court of Session ще позволи да се изясни с какви варианти разполагат депутатите в парламента на Обединеното кралство при бъдещото гласуване по ратификацията на договореното споразумение между Обединеното кралство и Европейския съюз. В отговор на доводите на правителството на Обединеното кралство и Комисията за недопустимост на запитването Съдът посочва, че въпросът за тълкуването на член 50 ДЕС, който му задава Court of Session, е релевантен и нехипотетичен, доколкото именно до него се отнася висиящият пред Court of Session спор.

По съществото на запитването Съдът констатира, че член 50 ДЕС не урежда експлицитно въпроса за оттеглянето на намерението за излизане от Съюза. Този член нито изрично забранява това, нито изрично го разрешава.

При все това Съдът отбелязва, че член 50 ДЕС има двойна цел — от една страна, да закрепи суверенното право на всяка държава членка да се оттегли от Съюза, и от друга, да създаде процедура, която дава възможност оттеглянето от Съюза да стане по организиран начин. Според Съда суверенният характер на правото на оттегляне от Съюза дава аргумент да се приеме, че докато не влезе в сила споразумение за оттегляне, а ако няма споразумение — докато не изтече двугодишният срок с всяко евентуално негово продължение, за съответната държава членка е налице право да оттегли нотификацията за намерението си да се оттегли от Съюза.

След като няма изрична разпоредба, която да регламентира оттеглянето на нотификацията за намерението за излизане от Съюза, за оттеглянето на тази нотификация се прилагат правилата на член 50, параграф 1 ДЕС, което означава, че тя може да бъде оттеглена с едностранно решение в съответствие с конституционните правила на съответната държава членка.

Оттеглянето от страна на държава членка на нотификацията за намерението ѝ за излизане отразява суверенно решение за запазване на статута на държава — членка на Европейския съюз, статут, който тази нотификация нито прекъсва, нито променя.

Според Съда би било в противоречие с целта на Договорите за създаване на все по-тесен съюз между народите на Европа, да се налага задължение за оттегляне от Съюза върху държавата членка, която в съответствие с националните конституционни правила и вследствие от демократичен процес изпрати нотификация за намерението си да напусне Съюза, а после чрез същия демократичен процес реши да оттегли тази нотификация.

Ако правото на оттегляне на нотификацията се постави в зависимост от единодушното одобрение на Европейския съвет, както предлагат Съветът и Комисията, от суверенно и едностранно това право би се превърнало в условно, а и би се стигнало до несъвместимост с принципа, че нито една държава членка не може да бъде принудена да напусне Съюза против волята си.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Corina Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106